

evening twilight. -2 the evening prayer. -3 the goddess to be worshipped in the evening. °देवता N. of Sarasvatī.

सायकः [सो-पुव्] 1 An arrow; तत् साधुकृतसंधानं प्रतिसंहर सायकम् Ś. 1. 11. -2 A sword. -3 The number 'five'. -4 The latitude of the sky. -Comp. -पुङ्खः the feathered part of an arrow; सक्ताङ्गुलिः सायकपुङ्ख एव R. 2. 31.

सायणः N. of a very learned Brāhmaṇa and a Vedic commentator, supposed to have flourished about 1370 A. D.

सायनम् The longitude of a planet reckoned from the vernal equinoctial point.

सायिका f. 1 Position in due order (= क्रमस्थितिः). -2 A dagger.

सायिन् m. A horseman.

सायुज्यम् 1 Intimate union, identification, absorption, especially into a deity (one of the four states of *Mukti*); सायुज्यं सलोकतां जयति य एवमेतत् साम वेद Bri. Up. 1. 3. 22. -2 Similarity, likeness.

सायुध a. Armed. -Comp. -प्रग्रह a. holding weapons in the hands.

सार a. [स-घञ्, सार-अच् वा] 1 Essential. -2 Best, highest, most excellent; एतद् सारफल्यत्वं बीजयोन्वयोः प्रकीर्तितम् Ms. 9. 56; द्वयोः सारं तुल्यं द्वितयमभियुक्तेन मनसा Mu. 1. 13. -3 Real, true, genuine. -4 Strong, vigorous; सारबलम् Kau. A. 10; सुयुद्धकामुकं सारमसारं विपरीतकम् Sukra. 4. 872. -5 Sound, thoroughly proved. -6 Highest or best (at the end of comp.); त्रिवर्गसारः Ku. 5. 38. -7 Just, right; पृथोस्तत् सूक्तमाकर्ण्य सारं सुष्ठु मितं मधु Bhāg. 4. 22. 17. -8 Speckled, motley. -9 Driving away; सौप्त्यं दिधक्षोर्दीवपावकस्य गरिमसारः सीकरासारः B. R. 2. 60/61. -रः, -रम् (but usually m. only except in the first 4 senses) 1 Essence, essential part, quintessence; स्नेहस्य तत् फलमसौ प्रणयस्य सारः Māl. 1. 9; U. 6. 22; असारे खलु संसारे सारमेतच्चतुष्टयम् । कार्यां वासः सर्ता संगो गङ्गाम्भः शंभुसेवनम् ॥ Dharm. 14. -2 Substance, pith. -3 Marrow; निःशेषं शकलितवल्कलाङ्गसारैः Ki. 17. 62. -4 Real truth, main point. -5 The sap or essence of trees; as in खदिरसार, सर्जसार. -6 Summary, epitome, compendium. -7 Strength, vigour, power, energy; सारं धरित्रीधरणक्षमं च Ku. 1. 17; R. 2. 74. -8 Prowess, heroism, courage; राज्ञा हिमवतः सारो राज्ञः सारो हिमाद्रिणा R. 4. 79. -9 Firmness, hardness. -10 Wealth, riches; गामात्तसाराम् R. 5. 26. -11 Nectar. -12 Fresh butter. -13 Air, wind. -14 Cream, coagulum of curds. -15 Disease. -16 Matter, pus. -17 Worth, excellence, highest perception. -18 A man at chess. -19 Impure carbonate of soda. -20 A figure of speech corresponding to English 'climax'; उत्तरोत्तरमुक्त्वो भवेत् सारः

सं. इं को... २१०

परावधिः K. P. 10. -21 The heart. -22 Course, motion. -23 Extension. -24 Any or chief ingredient. -25 (In Rhet.) A kind of climax. -26 Dung. -27 Pus. -रा 1 Dūrvā grass. -2 Kuśa grass. -रम् 1 Water. -2 Fitness, propriety. -3 Wood, thicket. -4 Steel. -Comp. -अपराधौ m. du. the ability (of a criminal to suffer) and the nature of crime; the greatness of the crime; सारापराधौ चालोक्य दण्डं दण्डेषु पातयेत् Ms. 8. 126; cf. 9. 262. -असार a. valuable and worthless, strong and weak. (-रम्) 1 worth and worthlessness; सारासारं च भाष्यनाम् Ms. 9. 331. -2 substance and emptiness. -3 strength and weakness. °विचारः consideration of strong and weak points &c. -गन्धः sandal wood. -गात्र a. strong-limbed. -गुणः a principal virtue. -गुरु a. heavy with weight. -ग्रीवः N. of Śiva. -जम् fresh butter. -तरुः the plantain tree. -दा 1 N. of Sarasvatī. -2 of Durgā. -द्रुमः the Khadira tree. -फलम् a. superior and inferior; Kau. A. 2. 7. °त्वम् goodness and badness; comparative importance; एतद् सारफल्यत्वं बीजयोन्वयोः प्रकीर्तितम् Ms. 9. 56. -भङ्गः loss of vigour. -भाण्डम् 1 a natural vessel. -2 a bale of goods, merchandise. -3 implements. -मार्गणम् searching for pith or marrow. -मितिः the Veda. -योध a. consisting of excellent warriors. -लोहम् steel.

सारतस् ind. 1 According to wealth. -2 Vigorously. -3 According to the nature; भाण्डपूर्णानि यानानि तार्य दाप्यानि सारतः Ms. 8. 405.

सारता 1 Firmness, solidity. -2 Strong confidence. -3 Worth, value. -4 Highest degree. -5 The being a chief ingredient.

सारवत् a. 1 Substantial. -2 Fertile. -3 Having sap. -4 Solid, firm.

सारक a. Purgative, cathartic.

सारघम् Honey; पीत्वा सुकुन्दमुखसारघमक्षिभृजैः Bhāg 10. 15. 43. -a. Derived from the bee; भुङ्क्ते हृषीकैर्मधु सारघं यः Bhāg 4. 24. 65.

सारङ्ग a. (-ङ्गी f.) [सारम् अङ्गमस्य शकं०] Spotted, variegated. -ङ्गः 1 The variegated colour. -2 The spotted deer; एष राजेव दुष्यन्तः सारङ्गेणातिरंहसा Ś. 1. 5. -3 A deer in general; सारङ्गास्ते जललवमुचः सूचयिष्यन्ति मार्गम् Me. 21 (where it is preferable to take this sense rather than that of 'elephant' or 'bee'). -4 A lion. -5 An elephant. -6 A large black bee; Mb. 12. 178. 7. -7 The cuckoo. -8 A large crane. -9 The flamingo. -10 A peacock. -11 An umbrella. -12 A cloud. -13 A garment. -14 Hair. -15 A conch-shell. -16 N. of Śiva. -17 The god of love. -18 A lotus. -19 Camphor. -20 A bow. -21 Sandal. -22 A kind of musical instrument. -23 An ornament. -24 Gold. -25 The earth. -26 The Chātaka bird. -27 A flower. -28 Night.